

Predslov.....	9
Úvod.....	11
1 Predmet, obsah, metódy a význam psychológie ľudí s postihnutím	12
1.1 Predmet psychológie ľudí s rozličným druhom postihnutia	12
1.2 Zaradenie psychológie postihnutých do systému vied a jej význam ..	21
1.3 Metódy psychológie postihnutých.....	22
1.3.1 Pozorovanie.....	22
1.3.2 Rozhovor (interview).....	24
1.3.3 Dotazník.....	24
1.3.4 Experiment.....	25
1.3.5 Psychologické testy.....	27
1.3.6 Niektoré osobitosti metodológie výskumu v psychológii postihnutých.....	29
2 Základná terminológia.....	33
2.1 Psychická anomália.....	33
2.2 Psychický deficit.....	33
2.3 Retardácia	34
2.4 Psychická deprivácia.....	34
2.5 Demencia.....	35
2.6 Deteriorácia.....	36
2.7 Regresia.....	36
2.8 Frustrácia a stres.....	37
2.9 Defekt a defektivita	40
2.9.1 Defekt.....	40
2.9.2 Defektivita.....	41
2.10 Kompenzácia a jej druhy.....	43
2.11 Cit (resp. komplex) menejcennosti.....	47
3 Chápanie vývinu z hľadiska psychológie ľudí s postihnutím	51
3.1 Vývinové poruchy.....	51
3.1.1 Akcelerácia.....	52

3.1.2	Retardácia.....	52
3.2	Psychický vývin narušený vplyvom biologických faktorov.....	53
3.3	Psychický vývin narušený negatívnymi vplyvmi prostredia.....	56
4	Problém normality.....	58
4.1	Štatistická norma.....	59
4.2	Funkčná (individuálna) norma.....	61
4.3	Ideálna norma.....	62
4.4	Duševné zdravie ako norma.....	63
4.5	Norma a vývin.....	65
4.6	Podmienky normálnej funkcie osobnosti.....	67
4.6.1	Kritériá normality vo vzťahu k ľuďom s postihnutím.....	67
5	Osobnosť ľudí s postihnutím.....	70
5.1	Vplyv postojov sociálneho prostredia na vývin osobnosti človeka s postihnutím.....	73
5.2	Niektoré výskumy postojov spoločnosti k ľuďom s postihnutím uskutočnené na Slovensku.....	79
5.3	Všeobecné osobitosti osobnosti ľudí s postihnutím.....	87
5.4	Sociálny vývin ľudí s postihnutím.....	91
5.4.1	Sociálna rola a sociálna stigma.....	92
6	Morálny vývin ľudí s postihnutím.....	96
7	Najdôležitejšie psychické osobitosti ľudí s rozličným druhom postihnutia.....	101
7.1	Psychické osobitosti ľudí s mentálnym postihnutím.....	101
7.1.1	Príčiny mentálneho postihnutia.....	102
7.1.2	Hodnotenie mentálnej retardácie.....	102
7.1.2.1	Kvantitatívna klasifikácia ľudí s mentálnym postihnutím.....	103
7.1.2.2	Kvalitatívne hodnotenie intelektu ľudí s mentálnym postihnutím.....	104
7.1.3	Niektoré psychické osobitosti ľudí s mentálnym postihnutím.....	104
7.1.3.1	Myslenie mentálne postihnutých.....	104
7.1.3.2	Reč ľudí s mentálnym postihnutím.....	105
7.1.3.3	Osobitosti pamäti a učenia ľudí s mentálnym postihnutím.....	106
7.1.3.4	Osobnosť ľudí s mentálnym postihnutím.....	108
7.2	Psychické osobitosti ľudí so sluchovým postihnutím.....	110
7.2.1	Vymedzenie sluchového postihnutia.....	111

7.2.2	Osobitosti počítovania a vnímania ľudí so sluchovým postihnutím.....	112
7.2.3	Myslenie ľudí so sluchovým postihnutím.....	113
7.2.4	Komunikácia ľudí so sluchovým postihnutím.....	114
7.2.5	Sociálny vývin a osobnosť ľudí so sluchovým postihnutím.....	117
7.3	Psychické osobitosti ľudí s telesným postihnutím.....	120
7.3.1	Príčiny telesného postihnutia a význam času jeho vzniku.....	121
7.3.2	Vplyv obmedzenia pohyblivosti na kvalitu života.....	121
7.3.3	Vplyv viditeľnej deformácie na psychický vývin.....	123
7.3.4	Osobnosť ľudí s telesným postihnutím.....	124
7.3.5	Niektoré osobitosti citov a motivácie chronicky chorých.....	126
7.4	Psychické osobitosti ľudí so zrakovým postihnutím.....	129
7.4.1	Vymedzenie zrakového postihnutia a jeho príčiny.....	129
7.4.2	Význam času (veku) vzniku zrakového postihnutia.....	131
7.4.3	Psychický vývin vo vzťahu k zrakovému postihnutiu.....	132
7.4.4	Vplyv zrakového postihnutia na osobnosť.....	146
7.4.4.1	Adjustácia ľudí so zrakovým postihnutím.....	147
7.4.4.2	Sebahodnotenie a sebachápanie ľudí so zrakovým postihnutím.....	147
7.4.4.3	Motivácia a úroveň aspirácií ľudí so zrakovým postihnutím.....	150
7.4.4.4	Socializácia ľudí so zrakovým postihnutím.....	151
7.5	Psychické osobitosti ľudí s narušenou komunikačnou schopnosťou	153
7.5.1	Stupeň a forma narušenej komunikačnej schopnosti.....	154
7.5.2	Význam veku, v ktorom došlo k narušeniu komunikačnej schopnosti.....	154
7.5.3	Príčiny rečového postihnutia.....	154
7.5.3.1	Organické príčiny rečových porúch.....	155
7.5.3.2	Funkčné príčiny rečových porúch.....	155
7.5.3.3	Psychogénne príčiny rečových porúch.....	155
7.5.4	Psychické dôsledky narušenej komunikačnej schopnosti.....	156
7.5.4.1	Psychické osobitosti poznávacích procesov.....	156
7.5.4.2	Osobnosť dieťaťa s narušenou komunikačnou schopnosťou.....	156
7.5.4.3	Následky narušenej komunikačnej schopnosti v sociálnej sfére.....	157
7.6	Psychické osobitosti slepohluchých jedincov.....	158
7.6.1	Niektoré metodologické osobitosti.....	160
7.6.2	Utváranie psychiky a správania slepohluchých.....	162
7.6.2.1	Prvá etapa vzniku psychiky.....	162
7.6.2.2	Druhá etapa vývinu psychiky.....	164
7.6.2.3	Tretia etapa vývinu psychiky.....	166

7.6.3 Vývin pohybovej aktivity a orientácie.....	168
7.6.4 Utváranie slovnej reči.....	169
7.6.5 K osobnosti slepohluchých.....	172
7.6.5.1 Etapy utvárania osobnosti slepohluchých.....	177
Doslov.....	180
Literatúra.....	181